

№7

საბავშვო
საგანძობო

1928

სახალბაი

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. აზნანაზმა გადაარჩინა, გადმოკეთ. პ. მიქელაძის	
2. წვიმა,—ლექსი გ. ქუჩიშვილის	6
3. კურის შანა,—ლექსი ვ. გორგაძის	7
4. მანქანამ გაიმარჯვა, ს. მთვარაძის	8
5. ქარხნოვია,—ლექსი ნ. დაუნარელის	12
6. მწყემსი და გუგული,—ვ. ბიანკის თარგ. ნ. ბორცვაძის. 14	
7. პატარა მითევვე,—ლექსი ს. წეველის	19
8. ყიყინა,—თარგმანი ნ. უთურგურის	20
9. რეჟიორ და მისი ცხენი,—ლექსი გ. ქუჩიშვილის	25
10. ჩვენი ბაზეთი: 1) ზაფხულში, 2) წითელი მელოლეები; 3) წყლის დასაწმენდი, 4) თეთრები და შავკანიანები, 6) ვინ გამოიგონა საფოსტო მარკა	
11. აქლემი, №-ის	31
12. ბასართობი	32

ხელის მომწერლებს რედაქციისაგან:

**ხომ არ დაგავიწყდათ გეორგ ნახევარი წლის
„ოქტომბრული“ გაგონება?!**

1928 ი 3 ლ 0 ს 0 ნ ი	შ. კ. თ. უნც. ნიურტის და ჯან. სას. უმნიხანოვი. აღზ. მთავარმართველთნის ექურნალ მთარქლთჯან შადნთათვის	წალიწადი № 7
-------------------------	---	--------------

სამეცხეო ბუნებრივი

ილო, ვანო და გიკლა ვიწრო ბილიკით ტყეზე მიდიოდნენ. შუა ტყეში ზატარა მინდორს მიაღვეს.

— ბიჭებო, აი იმ მინდორის გა-

დაღმა რომ ბუჩქნარია, იქ იცის მარწევი,—სთქვა ილომ და სამივენი იქეთ გაეშურენ.

— შენი ჭირიბე, რამდენია!—წამოიძახა ვანომ და ერთ ბუჩქთან ჩაჯდა.

— აქაც, აქაც!—გამოეხმაურა ბუჩქის მეორე მხრიდან ილო.

ფესმძველა გივლასაც იქვე მახლობელ ბუჩქში ჩაეყო თავი და გაფაციცებით კრეფდა უხვად მოსულ მარწყვს; ჭაბით რომ გული იჯერეს, კალათები აავსეს.

ჩამოცხა, ბავშვები იქვე წაგორდენ.

— რაღაც სისინებს, აი,—თავი წამოსწია ილომ.

მართლაც, საიდანღაც წელი სისინი მოისმოდა, ბავშვებმა ვერ გაარკვეეს, საიდან მოდიოდა ეს ხმა.

— რამე ფრინველი იქნება,—გადაწყვიტა ილომ.

— ვაიბე!—დაიუვირა უცებ გივლამ.

— რა მოკვიდა? რა იყო?—მისცვივდენ ამხანაგები.

— გველი... გველი... მიკბინა,—ღრიალებდა გივლა, ცალი ხელი მარჯვენა ფეხზე ჩაეჭიდა, ცალს ბუჩქებისაკენ იშვერდა.

ვცა იქით ილო და მავ გველს მოჰკრა თვალი; მარწყვით სავსე კალათა ესროლა, მაგრამ ააცილია; გველი გასრიალდა და შიიძალა.

— ვაიბე, ვაიბე, ფესი!—უმატა გივლამ ტირილს. დასყდა ილომ ამხანაგს ფეხზე და კოჭის სემოთ ორი ჰატარა იარა დაინახა, გველის ნაებლარი.

— შეწვის, შეწვის,—კვნესოდა გივლა.

— მოკვდები, ვანა! — უუბნებოდა იქვე ჩაცუცქებული ვანო, — ვანსოვს, ესტატანთ თეკლე რომ მოკვდა? იმხსაც გველმა უკბინა. გიკლა კიდევ უფრო აღრიბლდა.

— მოიტა ფეხი. — სთქვა ილომ და გვერდით მიუჯდა ამხანაგს, მოიხსნა ვიწრო ღვედი და მაგრად მოუჭირა ჭრილობას ზემოთ.

— შენი ქამარიც მომეცი. — მიამხსა ვსლა ვანოს.

ვანოს მაგარი ქამარი ორგვეცად მოუჭირეს ილოს ქამრის ზევით.

— დაწეკი, შხამი უნდა გამოეწურო, — სთქვა ბოლოს ილომ.

შეშინებული გიკლა ბალახზე გაწვა. ილომ ცერების ფრწილები ჩააჭირა ფეხში წელულის ორივე მხრიდან: იარიდან სისხლს მწვანე წვეთები გადმოჰქუვა.

— შხამი გამოდის, შხამი! — დაივირა ვანომ.

ერთი მწვანე წვეთი ილოს თითებზე მოსვდა; მაშინვე ბალახით მოიწმინდა და ისევ შეუდგა შხამის გამოწურვას. გიკლა ტკივილისგან იმხანებოდა, იღრიჯებოდა და ღრიბლებდა.

— დაიცა, — უუბნებოდა ილო, — მოითმინე, თორემ მოკვდები.

ბოლოს ჭრილობიდან წმინდა სისხლი წამოვიდა, შესაძლოა აღარ ჩანდა; გიგლა მიუხედა.

— ახლა მინ წავიდეთ, — სთქვა ილომ...

წამოდგა გიგლა, მაგრამ ვაი ასეთ წამოდგომას! მაგრად შეკრული ფეხი გასივებოდა და სიარული აღარ შეეძლო. სხვა გზა აღარ იყო, ილომ სურგზე აიკიდა ამხანაგი და წაბთრია. კაციულის რამდენიმე ნაბიჯს, დაისვენებს და ისევ მიაბთრევს; როცა მალთან დაიქანცა, ვანო შეენაცვლა.

გიგლას გულიწრევა დაეწყო და ისევ ტირილი გააბა.

— ვაიმე, დედა, ვკვდები! — იძახოდა ის.

გულგანეთილი ამხანაგები ვაი-ვაგლანით მიაბთრევენ და მსამელს.

როგორც იყო, მიაღწიეს სოფლის კზას. შორს ურემს მოკრეს თვალი. ილო შეურმისაკენ გაექანა.

— ში, დაისვი ბიჭი, კვლამა დამხანა.

შეურმემ ურემი მოაბრუნა, გიგლა თვითონ დააწვინა ხედ, ფეხებზე დახედა და თავი გადაიქანა: ბავშვს ფეხი საშინლად გასივებოდა და გაწითლებოდა, გული ერეოდა, სახე გაფითრებოდა. ხედავს გლეხი, საქმე ცუდითაა, ზირღანირ სოფლის ამბულატორიაში მიიყვანა ავადმყოფი.

შეივანეს გიგლა ექიმის ოთახში.

თეთრხალათიანმა ექიმმა იარა გუჭრა, სისხლი გამოუშვა, წამლიც დაალკვინა.

ილო და ვანო გარკვე იცდიდნენ, შეშინებული თვალებით შესცქეროდნენ ექიმის კარებს.

ბოლოს ექიმიც გამოვიდა და იკითხა:

— რომელმა მოიფიქრეთ ფეხზე ქაშრის მოჭერა?

— მე, — მიუგო ილომ უაზლად, — შესაძლოა მე გამოვეწერე, წიგნში წავიკითხე, რომ აგრე უნდა.

— ეოხად, ბიჭო! — მოუაღერსა ექიმმა ილოს.

— ხომ არ მოკვდება? — გუბუდავად იკითხა ილომ.

— არა, რათ მოკვდება! საძი დღის შემდეგ ტუემიც წამოკუეებათ,—უთხრა ექიმმა.

ამ დროს კივილი მოისმა და ესოს კარებთან გიგლას დედა გამოჩნდა თავშალმოკლეჯილი და თმაგაწეწილი. მურმისგან გაუკო შეილის ამბავი.

— სად არის? მხევენეთ!—ევიროდა საბრალო ქალი.

— ნუ გეშინია, დედი,—დაამშვიდა ექიმმა,—სძინავს. როგორც გაიღვიძებს, განვენებ.

— ვაი, შეილო! მოკვდება, განა?

— მოჩვენა, დედი, ნუ გეშინია. აცალე მოისვენოს და შემდეგ განვენებ. შინაც გაგატან.

— ჩემო მხსნელო!—მივარდა დაიშვებული დედა ექიმს.

— მე კი არა, აი, ამან გადაარჩინა,—მიუთითა ექიმმა ილოზე.

3. 3.

„ოქტომბრელის“ მკითხველებო! დასწერეთ ამ ამბის ვანგრობა და გამოგზავნეთ ჟურნალში დასაბეჭდად. ძალიან კარგს დაებეჭდავთ და რომელიც არ დაიბეჭდება, იმათ შესახებ „ოქტომბრელის“ ფოსტაში გიპასუხებთ.

წვიმა

მოდის წვიმა ციმციმა,
მოდის სიმთა წკრიალით;
შემ ნახად გაიღიმა
შვიდფერადი ციალით,
ტყე ზირი დაიბანა
და აძღვრდა შრიალით.
სოფლის ნაბრუნებებსაც
გაუძლიათ ხელები
და ქუჩუნა წვიმის ქვეშ
სტიან ფესშიშულები.

გ. ქუჩიშვილი.

კ უ რ ი ს ყ ა ნ ა

საფსუღია.
 დელავს უანა
 იაკუნდისფერი,
 რუ ანკარა ტირიფებში
 წუნარად მოიძღუნის.
 მწვანე საუფრდს
 დაუფარავს:
 სიმინდები,
 ზვარი...
 ფოთლებს კართომით
 უაღერსებს
 და ატოკებს
 ქარი.
 მზე კი... მზე კი
 სხივგაძლილი
 ძალით გადმოჭეუტებს
 მტკვანასხმულ ვენახებს და
 მობობინე
 ზურებს...
 კულს მისარებს
 ეს მიდამო,
 ეს ტვე საოცნებო...
 როგორ ფართედ გადამდილხართ
 თქვენ, მწვანე ვანებო!..

მანქანა ბიშნოვს

— მე სოფელში უნდა
წავიდე! — გამოუცხადა მი-
ტომ თავის კოლექტორს.

მას ნება დართეს, რადგან

სასწავლებლებში სასაფხულო არდადეგები დაიწყო.

— იუაფით მზად! — წამოსვლისას შესძახა მიტომ.

— მზად ვართ! — მედგრად უპასუხეს ამხანაგებმა და სადგურამ-
დე კაბცილეს.

მიტოს მამა მარტოხელა კლესკაცია. საფხულში მას დამხმარე
სჭირდება. მიტოს სავალდებულოდ მიიხნია მამას დაეხმაროს თა-
ვის დროს, რამდენადაც შეუძლია. აი, იბრომებს მთელ საფხულს
და შემოდგომაზე ისევ ქალაქში წავა.

მიტოს ბინდ-ბუნდსე გამოეღვიძა და ჩვეულებრივ ფიქრებს გაჭ-
ევა. თანდათან სივრცე შეიძღვრა და შეთხელდა. ღურჯ ცაზე მო-
კიაფე ვარსკვლავები ჩაბეიტდნ. სოფელმა წუნარი ჩურჩულით გა-
იღვიძა.

— მიტო, კმინავს? — მამამ ხელი შეასო მას. იგი სწრაფად წა-
მოჯდა.

— არა, რა იყო!?

— ადექი, შეილო, ადექი! მე მინდორში უნდა წავიდე, ჰატარა ადრე ჩაუქმდლოთ: კალო არ მოკვიცდეს!

— კარგი, მამა! მან საჩქაროდ ჩაიცვა ტანსაცმელი. დედა უკვე სურსათს ამზა-

დებდა მცირე ხნის შემდეგ უველაფერი მზად იყო და საძივენი გავაშურენ კალოსაკუნ. მიტო შეხტა ზვინსე და სწრაფად გადმოჰტარა მნის ვონები, რომელნიც დედ-მამამ დაკრიძლებულ კალოზე ჩააშვრიევს. ათამაშდა სამი ორთითი და წუნარი დამე უანის შრიალმა გაასმინა. ჰატარა ბიჭს უოველოვის უკვირდა თავისი მამის ასირებული ხასიათი. არა, რასა ფიქრობს, ნეტა რისთვის კვანუსებს ან ხვენ და ან თავის თავს? აკერ საკრედიტო ამხანაგობამ საღეწი მანქანა მოიტანა. იმით გაღეწვა არა სჯობია? ნახევარ დღეში მთელი მოსავალი გაღეწილი იქნება

ისე-კი, ალბათ, ორ კვირასე მეტს მოგუნდებით. მე რე რა მძიმეა კალოზე შემობა: მთელი დღე ცხელ მზეზე ტრიალი, ასლამტვერი და ჭუჭუი? კალოს ნაბურნი სწორედ ერთ

მტკვებელზე ედება კაცს, კანს გიგამს და გაწამებს.—მან ვეღარ მოითმინა და მამას მიუბრუნდა:

— მამა, განა არა სჯობდა სალეწი მანქანით გაგვეღწეა?

— ეჭ. შვილო ჰატარა ხარ და არ იცი. ჯერ ვნახოთ, ივარგებს!—უპასუხა ეჭვით მამამ.

— როგორ თუ ივარგებს!

— ჯერ სსვამ კალეწას და მერე ჩვენ. მეშინია, არ გაგვიფუტოს! თუ შენ გეზარება მუშაობა, ნუ იმუშავებ!..

— მამა!—საეჭვდურით სავსე თვალები მიანათა მიტომ. ჰატარა გულმა უცნაური ტკივილი იგრძნო. ნეტავ საიდან მოიგონა, რომ მიტოს შრომა ეზარება. რადგანაც ასეა, ის ხმასაც აღარ ამოიღებს. მაგრამ განა შეიძლება უსინათლო კლდეზე ვარდებოდეს და

გზა არ უხვევია! არა, არა! დღეს თუ არა, სვალ მაინც დაუმტყველებს მამას, რომ საღებო მანქანა სჯობია.

მნის ჩაშლას მორჩენ და კვერძი ცხენი შეაბეს. მიტომ თასმები მოიმარჯვა.

— ფრთხილად იყავ, შვილო, — დააროვა მამამ, — ცხენი ახლად ჩამოყვანილია მთიდან, არ დაგიფრთხეს.

— ნუ გეფიქრება, მამა, ვიცე, არ მიღალატებს ჩემი „ნოლა“!

— არ გვეურება ადამიანო! — მოუბრუნდა ქმარი ცოლს — კალოს ამ ბიჭის ანაბარას ნუ სტოვებ: ცხენი ახლად ნამოყვია და შეშინია...

— მე ვიცე და ჩემმა მიტომ! — უნახუნა დედამ.

მამამ ურები შეაბა და გულგაღებლივ გაეშურა მინდვრისაკენ. თასმის პოლტმა გაიტყაცუნა და გათქვირებულმა ცხენმა მიძინოსავით

დაუბინა კალოს. მან თან გაიტაცა თავშიშველა მშრომელი ბიჭი. მთელი დღე შეუსვენებლივ ტრიალებდნენ მიტო და მისი „ნოლა“ გავარჯარებულ მსუმი. გაფიცებული ნამჯა თანდათან დაიკუნა და ამტკვრდა.

ს. მთვარე.

დასასრული შემდეგ ნომერში.

ქარხნობი

ფანჯრის იქით, რეზოს ბაღში,
სადაც მწუხანე ფოთლებია,
რეზო, ვანო და ეთერი
თამაშობენ ქარხნობიას.

მოიტანეს ეველაფერი
მასალები: ქვიშა, კირიცი...
მუშაობენ, ფაცურობენ
და ჭკონიათ თავი გპირი.

ამოვიდა მადლა მილი,
ააშენეს, გადათავეს.
ასლა — ვითომ სასყიდოდ —
უვავილით და ვარდით რთავენ.

ტრიბუნაზე ადის რეზო,
ვანო თითქოს არის მუშა,
და ეთერის აღტაცებას
დასასრული აღარ უჩანს.

„ბიჭოს! დახეთ ამ „ქარხანას,“
ბიჭოს! დახეთ ამ ჩვენს სეიმს!“
უვირის რეზო და მიიწვეს
უფრო მადლა, უფრო სვეით.

მათ თვალეებში და სხსუმი
სისარულის დილა ბრწყინავს,
და ფანჯრიდან მათ ტაშს უკრავს
პაწაწინა ოკტომბრინა.

ხალისი და ჟრიაბული
სიცილივით მიაქვს ნიავს,
და ბავშვები სისარულით
თამაშობენ ქარხნობიას.

ნ. დავუნარელი.

მწყემსი ტყეში იჯდა და ძროხებს აძოვებდა.

მოფრინდა ჭრელი გუგული და შორიასლოს ტოტსე შეძოჯდა.

მწყემსმა უთხრა:

— აბა გუგულო, მითხარი, რამდენი წელიწადი ვიცოცხლებ კიდევ?“

— გუ-გუ!—ორი!—გუ-გუ!—სამი.

— გუ-გუ!—ერთი კიდევ დააპირა „გუგუს“ დამსება, მაგრამ ხმა ჩუწუდა და გახუძდა.

მწყემსი შეძინდა. „ხუთე მართლად მსოლოდ სამი წელიწადი უნდა ვიცოცხლო?“—ფიქრობს იგი.

დაუწყო გუგულს სეყნა:

— საუკარელო ჩიტუნია, ხელახლად დაიწყო, მეორედ ჩაუიფიქრებ.

— გუ-გუ! დაიწყო კვლავ გუგულმა.

— ერთი!—სთვლის მწყემსი.

— გუ-გუ!—ორი.—გუგუ!—სამი... და გახუძდა.

გუგულმა, თითქოს მართლა მისვდა მწევესის სიტყვებს, და
 და ბოლო და მოჭკვა „გუგულს“ მახილს.

— გუგუ! — სოელის მწევესი, მაგრამ რამოდენიმეჯერ დაიძახა
 და ისევ დახუჭდა.

კაბრაზდა მწევესი.

— სტუი, შე სამაგელი! — შეჭკვირა მწევესმა. — არ მინდა მა-
 ლე მოკვდე!

ჯოხს ხელი წამოაგლო, მოუქნია გუგულს და კინაღამ სული
 გააფრთხობინა.

მის შემდეგ, როდესაც გუგულები მოაფრინდებოდნენ სოლზე ტყე-
 ში, მწევესი ჯოხს ან ქვას ესროდა.

არა ერთი და ორი გუგული გამოასაღმა სიცოცხლეს. შე-
 მინებულმა გუგულებმა სრულიად მიანებეს ტყეს თავი და გადაი-
 კარგენ.

იმ ზაფხულს აუარებელი მუხლუხა
 გაჩნდა ტყეში.

— ეს მუხლუხა დიდი და ბანჯკვლი-
 ანი იყო; ხეებზე ფოთოლს მუხრი გააგ-
 ლო და ასლა დაბლა-დაბლა ეშვებოდა.
 აგერ, აუარებელი მუხლუხა მი-
 ცოცხავს ბაღასსე, შავი ნაბადი-
 ვით ეფინება არემარეს.

საქონელი ჩლიქით სრესავს
 მას. მუხლუხა კი თავისას არ
 იძლის და სულ წინ მიიწევს.

საცა კი გაივლის, ბაღასის
 ნასხსაც კი
 სწობს. შეწუს-
 და მწევესი, ეშ-
 ინია, საქონე-
 ლი უბაღასოდ
 არ დარჩეს.

მაგრამ რა უნდა მოუხერხოს უამრავ მუსლუსას!

წება წებას მისდევს, გუნდი—გუნდს; არც არავითარი საშუალება არის მასთან საბრძოლველად.

ფრინველებმა დიდი ხანია თავი მიანებეს ტყეს, მაგრამ გუგულები კი კვლავ ესტუმრნ მას.

ახლა მწვემს გუგულებისთვის არ სცაღია, ახალმა უბედურებამ იჩინა თავი: მუსლუსებს ბუსუსმა დაუწყო ცვინვა. ბუსუსი მეტად მსუბუქი და წვეტიანი იყო. ქარი ადვილად დააფრიალებდა მას ჰაერში. ბაღასი, ბუჩქები ირგვლივ სულ ამ ბუსუსით მოეფინა. ბუსუსი საქონელს ჰირში, ნესტოებში, თვალეში უცვივებოდა. ბაღასთან ერთად ნაწლავებშიაც ჩადიოდა. ამის გამო საქონელს ქლოშინი დააწვებინა, მუცელი ასტკივდა, სოკი დაბრმავდა კიდეც. თვითონ მწვემსაც თვალეები ასტკივდა, ეცრემლებოდა. სარი სიმწრისაგან გადაიხრია, სახარლად შმოოდა და მხად იყო, ვინც კი შეხვდებოდა, რქებზე წამოეგო.

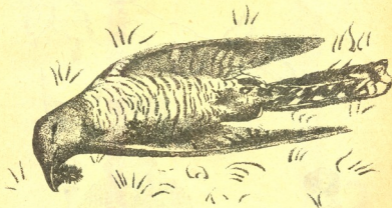
მწვემი დაღონდა, რა ქნას? სად წაიუვანოს საქონელი? მაგრამ უცბად მუსლუსების სიმრავლემ

იკლო; დღითი-დღე ცოტაუდებოდა და ბოლოს სრულიად გაქრა. საქონელმაც მოიხვეწა; მწვეფსი გამხიარულდა. სედავს: ტყეში აუბრებელ გუგულს მოუერია თავი.

დასტაცა ქვას ხელი და ერთ მათგანს გაუბზნიალა, ძვედარი გუგული ძირს დაეცა, ნისკარტში ბუსუსიანი მუსლუსა ეჭირა.

მწვეფსმა ამოიღო დანა და მუცელი გაუფატრა.

სედავს: მუცელი მუსლუსებით აქვს გატენილი.

აქ კი მიხვდა მწვეფსი, თუ ვინ გაადარჩინა ის და საქონელი უბედურებს.

— კმადლობთ, გუგულებო! — შესძახა მან გუგულებს. — ახლა კი აღარ გერჩით!

ამის შემდეგ არცერთი გუგულითვის ქვა აღარ უსროლია.

ამ ამბის შემდეგ განვლო არამც თუ სამმა, არამედ ოცდაცამეტმა წელმა. მწვეფსი დღესაც ცოცხალია და სიკვდილს სრულიდაც არ აზირებს. ტყეში მასთან შეილიძვილები მოდიან, გუგულების „გუ-გუს“ ისმენენ და ჰაზასავით ისინიც ეკითხებიან ჭრელ ფრინველს:

— გვითხარი, გუგულო, რამდენ წელს ვიცოცხლებთ კიდევ? გუგული კი ხანდახან ასჯერ დაიძახებს თავის „გუ-გუს“, ხან კი მხოლოდ ერთხელ გასძახებს და განუძვება.

ბ. ბოცვაძე.

ჩემი

და

მისი
ცხენი

ცხენი ისე დასატა
 ოქტომბრულმა რესომმა,
 რომ მისი ოსტატობა
 უველამ ქებით შესომა.
 რესოს მამაც სურათით
 დარჩა გაოცებითა,
 მაგრამ სიტყვა დაიწყო
 ცხენის დაწუნებითა.
 უთხრა: „შვილო, კარგია:
 თაუი, ტანი, კუდიცა,
 მაგრამ ამ სიკეთესთან
 დაგმართოია ცუდიცა.
 — აბა, რაშია ცუდი?
 — ანა, ცუდი კი არა,
 აქ შეცდომა ივია,
 რომ ოთხი ფეხის ნაცვლად
 ექვსი გამოვლია.
 — კვ შეცდომა როდია,
 ჩაუდინე განგება,
 რომ სინდბილში არ უსწროს
 მისმა ამხანაგებმა.

გ. ქუჩიშვილი.

ყიყინა

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

„აბა, ეს რა სიცოცხლეა! ეი-ეი!“—წაიბურტბურტა ტბაში და-
დონებულმა დიდმა უეიინამ, რომელიც ძლიერ იყო აღელვებული;
შიშნული აწუსებდა უკვე ორი დღეა. მას ძლიერ უეჯარდა გემრიე-
ლად ჭაბა, მეტადრე მილის წინ ვახშობა, გუშინ კი დიდი წვიმა
წამოვიდა და ჭიაღუები ისე მიიძალ-ძოიძალეს, ვითამც არც კი
ყოფილან ქვეყანასე.

„აბა, ეს რა სიცოცხლეა! ეი-ეი!“—გაიმეორა მან და გამოძე-
რა ნაპირას. ამ დროს დაინახა, რომ მიცოცაჲდა მსუქანი მგრან-
სელი. ბაჲუმა ზირი ფართოდ გააღო და სკუნ-სკუნით გადასტა მის-
კენ, მაგრამ მიუახლოვდა თუ არა, მგრანსელი სადღაც გაქრა და
მის წინ მხოლოდ ხმელი ჩხირები ეწყო.

— ეი-ეი?—გაკვირვებით წაიღუდღუდა ბაჲუმა.—აბა, ეს რა
სიცოცხლეა! ეი! და გამობრუნდა.

ხმელი ჩხირები კი მაშინვე შეინძრა, გასწორდა და გადაიქცა
მგრანსელად.

„ხიფათის დროს ჩხირებს რომ არ დამსგავსებოდი, მგრანსელო,
სომ მოგედებოდა ბოლო!“

სკუნ, სკუნ!—მიხტუნავდა მშვიერი ბაჲუი. ქვევით, ზატარა ბუჩ-
ქნარსე, მეორე მგრანსელი დაინახა. „აი, ახლა კი კარგად ვი-
საუსმებ!“—გაიფიქრა მან და ისკუნა ბუჩქისაკენ. მაგრამ დასტა

თუ არა ბუჩქთან, მიძინ-
 საგან თუალები დაჭეი-
 ტა: მგრაგნელის ძა-
 კოვრად გველია!

უბედურება თუ გინ-
 და, ეს არის! და უკანვე ის-
 კუნა, რომ თვითონ არ გამხდ-
 რიყო გველის საუსმე.

„აბა ეს რა სიცოცხლეა! ეი-
 ეი!“—დაიუიენა ბაუაუმა და სულ სტუნაობით
 გაიქცა. გველი კი ისევ მგრაგნელად გადაიქცა და
 ანქარებით თავს უშველა.

„რომ არ დამსგავსებოდი, მგრაგნელო, გველს, ამ
 სახიფათო წამში ხომ მოკვლებოდა ბოლო?!“

სკუპ-სკუპ, — მისტუნავდა ბაუაუი.

ტყეში ქარმა დიდი ხე წააქცია. სწორედ ამ ხესე აცოცდა
 ბაუაუი; „აქ ბუცილებლად ვიზოვნი საჭმელს“—გაიფიქრა
 მან. ამ დროს ხედავს: მეორე ტოტზე მიცოცავს მსუქანი ხოჭო. ისკუნა
 მეორე ტოტზე და მიუახლოვდა მას. მაგრამ მას ხოჭოს ნაცვლად
 ხვეულებრივი ფურცელი დახვდა, ბაუაუს კი ფურცელი არაფრად არ
 ესაჭიროებოდა.

„აბა ეს რა სიცოცხლება! ეი-ეი!“—დანაღვლიანდა ბაუაუი.—
 სიმძილისაგან ძლივს-ღა ვსუნთქავ“—და გაჯავრებულმა ვასწია წინ.
 ფურცელი კი უეცრად შეინძრა, გაცოცხლდა და მიიძაღა. ეს სწო-
 რედ ის ხოჭოა, რომლის დაჭერაც უნდოდა ბაუაუს.

„რომ არ დამსგავსებოდი, ხოჭო, ფურცელს, ამ სახიფათო
 წამში, ხომ მოკვლებოდა ბოლო!“

მშვიერი და გაჯავრებული იჯდა ბაუაუი ხესე.
 იმ ხეს დასტრიალებდა ზეჰელა, ძლიერ ასლო და-
 ფრიალებდა ბაუაუთან და ხანდა-ხან ისე ძირს ეშუ-
 ბოდა, რომ ადვილი იყო მისი დაჭერა.

ჰეპელა დაეშვა ძირს და ჩამოჯდა ტოტზე. ბაუეი მიუხლოვდა, გაბღო ზირი და ის იყო უნდა გადაეულაზა, რომ ჰეპელას მავიერ კინაღამ ფურცელი გადაეულაზა. ჰეპელას თითქოს აქ ახლოსაც კი არ გაველოს.

ნამდვილად კი ეს ფურცელი ჰეპელა იყო: ფრთები მიიკვცა და მიემსგავსა სწორედ იმ სის ფურცელს, რომელზედაც თვითონ იჯდა. „ეი-ეი-ეი! აბა, ეს რა სიცოცხლეა!“ — აუიუნდა ბაუეი. შწუნარებისაგან თათები დაუსუსტდა და ჩამოვარდა სიდან. კარგი, რომ ჩამოვარდნის დროს არ დაძავედა და გადარჩა.

იჯდა ბაუეი დაბლა სის ძირს, მიმძილი ძლიერ აწუსებდა და მთელი ტანიც საშინლად სტკიოდა..

„აბა, ეს რა სიცოცხლეა!“ — ეიუნებდა საცოდავად ბაუეი. სევიდან ფურცელი ქანაობდა მის თავსე, მაგრამ ბაუეი არ აქცევდა არავითარ ეურადღებებს, სიმძილისაგან ისე იყო შეწუსებული, რომ აღარაფრის თავი არ ჰქონდა. ფურცელი კი შეინძრა და გაფრინდა.

მხოლოდ ახლა მიაქცია ბაუემა ეურადღება, მაგრამ კვიანდა იყო. უცნაური ფურცელი უკვე შორს იყო. „რასაკვირველია, ეს ფურცელი კი არა, ჰეპელა იყო!“ — გაიფიქრა ბაუემა. „აბა, ფურცელი სომ ვერ გააფრინდებოდა“.

„რომ არ დამსგავსებოდრი, ზეპელავ, ფურცელს ამ სასიფათო წუთში, ხომ მოკვდებოდა ბოლო!“

სკუნ-სკუნ-სკუნ,—სტუნაზდა ბაეუი კაჯაურებული, მშიერი და დაბეკილი მიუახლოვდა ტბას, წყალში, ლამაზ ევაზილსე დანახა დიდი ბუსი.

— ეი-ეი! — გაუხარდა ბაეუს. — რა კარგი ბუსია, ეი! — გააღო ზირი, ძაგრამ იმ წუთშივე დახურა, რადგანაც ის ბუსი კი არა, მონაჯარი გამოდგა, მონაჯარის კი ბაეუსაც ეშინია, რადგანაც საბინელი კბენა ცდის. ამასობაში მონაჯარი გაფრინდა; აქ ბაეუმ შეამჩნია, რომ ის მონაჯარი კი არა, ძართლა ბუსი იყო, მხოლოდ ძლიერ ჰკავდა მონაჯარს.

„აბა, ეს რა სიცოცხლეა! ეი-ეი!“ — ძარტო ამის თქმა-ლა შესძლო კაჯაურებულმა ბაეუმ.

„რომ არ დამსგავსებოდრი, ბუსო, მონაჯარს, ხომ მოკვდებოდა ბოლო!“

მშიერი და კაბუტული იჯდა ბაეუი ხესე. უეცრად ვიდაცის ჩრდილი წამოადგა თავსე. ეიუინასთან ზატარა ბიჭიკო იდგა და აწირებდა მის დაჭერას, „ეი-ეი!“ — დაიუვირა თავსარდაცემულმა ბაეუმ, ისკუნა წყალში და წელის მცენარის მწვანე ფურც-

ლებში წამიძლა. ტუეილხდ ცდილობდა ბიჭიკო მის დანახვას: მწვანე ზურგი ისე უგავდა იმ ფურცლებს, სადაც ის ცხოვრობდა წველში, რომ მხელი იყო მისი ჰოენა.

„რომ არ დამსგავსებოდ, ბაუაუო, ფურცელს, რომ მოკედებოდა ბოლო!“

ბაუაუი შეძვრა ფურცელ ქვეშ და, როგორც იყო, ისაუზმა.

„აბა, ეს რა სიცოცხლეა! უი-უი!“—დაიუიენა ბაუაუმა და გადაულაზა რბლაც საცოდხვი ჭია.

6. უთურგაური

პატარა მეთევზე.

მკერო სოფელს ეწვია
 კისკასა და მდინარე.
 თევზობა დაიწყო,
 შეუვარდა მდინარე!..
 მალხაზი და პატარა,
 რა ვუეთ, რომ ბავშია,—
 ისიც შრომას ეწევა,
 ისიც საქმის კაცია.
 კათენდება თუ არა,
 კარბის კატაცებული
 და მდინარეს შეჭეუება
 ხელებდაძკლავებული.
 ქვის ქვეშ ისეთ სიფრთხილით
 შეაფურებს ხელეებსა,
 რომ არსად არ გაუშვებს
 ღორჯოს და ტაფელებსა.
 წამოაკებს კავებზე
 ლაუხიდან ჰირებით,
 და შინ გასწევს საღამოს
 თაუის ნანადირევით.

ჩვენნი გარეთი

ზ ა ფ ს უ ლ უ ი

უჰ, რამდენი სამუშაო გვაქვს საფხულზე ოქტომბრელებს!
საფხულზე ჩვენ ოთხ კვდელში კი არ ვსივართ, სუფთა ჰაერ-
ზე ვაგურბივართ.

საფხულზე მსეც სწავნაირად გვიცქერის, იღიმება, გვუბლურსება!
ამ დროს ჩვენ სომ დათხოვილი ვართ, სკოლაში სწავლა შე-
წყვეტილია და ვეკლავ ჩვენგანი, ოქტომბრელი, მთელ დროს ოქ-
ტომბრულ მუშაობას ვანდომებთ. ბევრი, ძალიან ბევრი საქმე გვაქვს
ოქტომბრელებს საფხულში!..

ვეკლავ ჩვენგანმა კარგად იცის ლოზუნგი: „დასურული ოთა-
სებიდან გამოდით სუფთა ჰაერზე“.

ბ ა ნ ა კ შ ი .

ეს მხელი არ არის, თანაც ძალიან სჭირია ჯანმრთელობის
კანსამკრებლად.

მთელ დროს მართლაც სუფთა ჰაერზე ატარებს ჩვენი ჯგუფი,
მივდივართ ბაღში, ვქსკურსიანს ვაწყობთ ახლობელ ტყეში.

ახლა ჩვენი მდინარე!
რა კარგია, რომ იცოდეთ!

მდინარით კარგად ვსარგებლობთ, ვბანაობთ, ვუცხადებთ, ვსუფთავდებით, იქვე ვთევზაობთ და სისარწულით ან ვიცით რა ვქნათ, როცა ლამაზს თევზს დავიჭერთ!

ვევლა ოქტომბრულმა იცის ლოზუნგი: „მსუ, ჭაერი და წყალი ჩვენი საუკეთესო მეგობრებია“.

ჩვენ ამ ლოზუნგს ან ვივიწყებთ და უხვად ვსარგებლობთ მშის სსივეებით, სუფთა ჭაერით, მოჩუხჩუხე წყლით...

ბ ა ნ ა ო ბ ე ნ .

ზაფხულზე ჩვენ ბევრი ოქტომბრული სიძღერა უნდა შევიწყლოთ; როდესაც ვძღერით, მაშინ უფრო ადვილია მუშაობა, ნაკლებად ვიღლებით და საღისითაც ვაკეთებთ საქმეს. ჩვენ სშირად ვენმარებით ღარიბ ოჯახებს შკაში, ბოსტანში მუშაობაში და სხვა საქმეებში. მინდვრად და ენებში ვავროვებთ სხვადასხვა მწერებს და ვაწუბობთ მათთვის ზოობადს.

ზაფხულზე თავისუფლად შეიძლება თამაში და ცეკვა, წარმოდგენების დადგმა სუფთა ჭაერზე— და ჩვენც ვაწუბობთ წარმოდგენებს სოფლის ბავშებისთვის.

ჩვენ ვიცით, რა მნიშვნელობა აქვს კედლის გაზეთს და ამიტომ ამაზეც ვსრუნავთ, ვცემთ კედლის გაზეთს სოფლის ბავშებისთვის.

სოფლად დიდ მუშაობას ეწევა სოფლის საბჭო. მისი მუშაობის გაცნობა ჩვენთვის ძალიან საინტერესოა და ჩვენც ვესწრებით მის კრებებს, ვეცნობით მის მუშაობას.

ბევრი, ძალიან ბევრი საშუალო კვატეს ოქტომბრელებს საფსულში და ჩვენც ხალისიანად ვმუშაობთ, ვძღვრით და ვცაყვავთ. კვივარს, ძალიან კვივარს ოქტომბრელებს საფსული..

წითელი მედლოეები.

გერმანიაში არსებობს ბავშვების ჯგუფი „წითელი მედლოეები“, რომელიც იმას აკეთებს, რასაც ჩვენი „სოცხალი ვაზეთი“. კომკავშირელების და პიონერების დღესასწაულებზე „წითელი მედლოეები“ სღვამენ საინტერესო წარმოდგენებს. სურათზე ნაჩვენებია ამ ჯგუფის ერთ ერთი გამოსვლა წარმოდგენის დაწყებამდე.

წლის დასაწყისი.

თუ შეამჩნიეთ, რომ წყალი, რომელსაც ხმარობთ, სუფთა არ არის,

უსათუოდ უნდა დასწმინდოთ, გაატაროთ „ფილტრში“. მაგრამ ყველგან ფილტრის შოვნა ძნელია; განსაკუთრებით მაშინაა

ბული ხარტ ისარგებლოთ მდინარის წყლით. ფილტრის გაკეთება კი არც ისე ძნელია. აიღეთ ვედრო, ან კასრი. ვაუკეთეთ ძირში პატარა ნახვრეტი. ჩააწყვეთ შიგ ჯერ მომსხო ქვები (ა), შემდეგ კენჭები (ბ), მერე მსხვილი სილა და ბოლოს წმინდა სილა. ამნაირად გაკეთებულ კასრში ჩაასხით წყალი და რაგინდ მღვრიე და უსუფთაო იყოს, ქვევიდან ბროლივით წმინდა, გამკვირვალე წყალი გამოვა.

- 1. მსხვილი ქვები, 2. კენჭები,
- 3. მსხვილი ხრეში. 4. სლა.

თეთრები და შავკანიანები.

ჩრდილო-ამერიკაში ქალაქ კლეველენდში ცხოვრობდა ზანგი ვაშინგ-

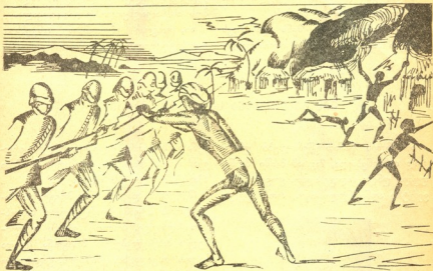
ტონ ბონეფონი. ბონეფონს ჰყავდა თორმეტი წლის შვილი ჯემსი. ერთ-

ხელ მამამ პატარა ჯემსი პურის საყიდლოდ გაგზავნა. მეპურის ღუჭანი მახლობლად დაკეტილი იყო და ბავშვი სხვა ღუჭანში გაიქცა მოშორებით.

ამ ღუჭანში ის არასოდეს არ ყოფილა. შიგნით არაეინ დახვდა. ჯემსმა მიიხედ-მოიხედა, ჩაახველა, ფე-

— მერე, მე ხომ არაფრისათვის არ მიხლია ხელი?— უპასუხა ჯემსმა.

— სულერთია, — დაუყვირა ბიჭმა, — მე კარგად დავინახე, რა თვალეზით უყურებდი ნამცხვრებს და თხილს. ქურდი, ვაქსი! მჭევრტლი! ჯემსმა არაფერი უთხრა და თავის გზას გაუდგა.

ხები დააბრაზუნა, — არაეინ არ არის. მოტრიალდა და ვარეთ გამოსვლა დააპირა.

— ქურდი! — დაიღრიალა ვილაკამ. ჯემსი შეერთა, მოიხედა და დანახა ღია კარადაში მყვირალა მისი ხნის სქელი ბიჭი.

— ქურდი!.. დაიღრიალა ისევე სქელმა ბიჭმა. მე განგებ დაეიმაღლე კარადაში, როდესაც შენ შემოდი. მინდოდა მენახა, რას მოიპარავდი, შე შავო მიიმუნო!..

— ქურდი! მიიმუნი! მელანი! — მისდევდა ყვირილით ბიჭი. ჯემსი ერთხანს მიდიოდა ჩუმად, მოთმინებით აღჭურვილი. გამვლელ-გამომვლელნი უყურებდნენ და იცინოდნენ, როგორ დასცინოდა თეთრი ბიჭი ზანგს. მაგრამ მარტო დაცინვა არ იკმარა თეთრმა ბიჭმა და დაუწყო ჩქმეტა. მაშინ ჯემსს მოთმინება დაეკარგა, რაც ძალა და ღონე ჰქონდა, მოიქნია ხელი და სილა გაართვა.

ბიჭი დაეცა და მორთო ღრიალი.

ხალხმა მოიყარა თავი. დაიჭირეს ჯემსი. ჯემსს უნდოდა აეხსნა, როგორ მოხდა ყველაფერი, ამბობდა, რომ ბიჭმა თავითონ დაუწყაო ჩხუბი, მაგრამ ჯემსს არავინ უფლებდა ყურს.

— სად ცხოვრობ? — ჰკითხეს ჯემსს. ჯემსმა უთხრა, სადაც ცხოვრობდა და პატარა ზანგი წაათრის შინ. შინიდან გამოვარდა შეშინებული მამა. ისიც დაიჭირეს და შეკრეს.

— შენ ასწავლე შენს ლაწირაკს ჩენი ბავშვების ცემა? შვილის თვალ-

წინ მიაკრეს ბოძს ვაშინგტონ ბონეფონი და დაუწყეს მათრახებით ცემა. ჯემსი გაკაემებული ჰყავდათ ხელში. სახეგასიებული სქელი ბიჭი აქვე ტრიალებდა და იძახოდა: „ასე უნდათ მგათ, ასე უნდათ!“.

როდესაც მოვიდნენ ცხენოსანი პოლიციელები, ვაშინგტონ ბონეფონი უკვე გონებადაკარგული იყო. საღამოს ის საავადმყოფოში გადაიყვალა. აი, როგორ ეპყრობიან ზანგებს „კულტურულ“ ამერიკაში.

ვინ გამოიგონა საფოსტო მარკა.

ასი წლის წინათ წერილები უმარკოდ იგზავნებოდა, მაგრამ მასში მანაც ფული უნდა გადაგებადათ. ყოველ კონვერტზე აღნიშნული იყო, რომ ფული

პირველი მარკა

გადახდილია და რომ შეიძლება მისი გავზავნა დანიშნულებისამებრ. დიდი რიგები იღვა წერილების მისაღებად.

პირველად 1653 წელს პარიზში კონვერტებს ლოჭით აკრავდნენ მოგროძო ქაღალდებს, რომელზედაც ეწერა — „გადაგზავნის გადახდილია“, აღნიშნული იყო ფასი და გავზავნის დრო.

1818 წელს სარდინიაში გამოშვებულ

იქნა განსაკუთრებული კონვერტები ერთგვარი ნიშნებით. ეს საფოსტო ნიშნები ხმარებაში იყო 18 წელი.

შვეციაში და ჩინეთში მოიგონეს ამავე დროს შტემპელდარტყმული საფოსტო ქაღალდი. ბოლოს ერთმა ინგლისელმა მასწავლებელმა მოიგონა ყველა საფოსტო გადაგზავნებისთვის, გადახდილ იქნას წონით — 15 გრამში 1 პენი, სადაც გინდა გავზავნილიყო წერილი.

ინგლისში გადასწყვიტეს ასეთი ფასი დაეწესებიათ. იმავე წელს ინგლისელმა **ჯემს კალმერსმა** მოამზადა თავის ტიპოგრაფიაში წებოიანი მარკები წერილებზე დასაკრობად.

ეს პირველი მარკა შევიდა ხმარებაში 1840 წლის, 6 მაისს და ეს თარიღი ითვლება მარკის დაბადების დღედ.

ბავშვებო, ვინ ატროყვებს თქვენს შორის მარკებს? მოიწერეთ, რომელი მარკა თქვენი კოლექციიდან ურო ძვირფასია და ავიხსენით, რატომ.

ა ქ ლ ე მ ი

ჩვენ კომუნაში აქლემი მოიყვანეს და ცხენებთან დააბეს. ბავშვებს არასოდეს არ ენახათ აქლემი და არ სცილდებოდენ მას, უსინჯავდენ ფეხებს, ეპორწიალებოდენ კისერზე, ეპოტინებოდენ, კუდს სწევდენ და როდესაც დაწვა გუზსეც კი შეაჯდენ.

— უუ, რა მასინჯია! — უვიროდა მერაბი.

— რა სულელური თვალები აქვს, — სარსარებდა ფატი.

— რა ხარ-მაა-ცი-ხარ თუურმე! — გაიძახოდა ლადო!

აქლემი ადგა, ხელა მოაბრუნა თავი, ასეღ-დასედა ეველას და უცებ ისე მიაფურთხა ბავშვებს, თითქოს ტაპტით ნარეცნი წვალი გადაასხეს მათ თავზეთ. ეველას მოხვდა.

ბავშვები გაიქცნენ და შემდეგ კვლარ უბედადენ აქლემს დაცინვას.

გ ა ს ა რ თ ო ბ ი

თავზები და მეთავზები

(თამაშობა)

მოთამაშეები ორ ბანაკად იყოფიან—თვესებად და მთვესეებად. ხატკიდებენ ხელს ერთმანეთს და, ვითომ ბაღია, მისდევენ თვესებს დანაჭერად. როდესაც რომელიმე თვესი მიექცევა ნასეგარწრეში, წრე მაშინვე შეიკვრება და თვესი დაჭერილია. დაჭერილი თვესი მთვესეად იქცევა და უერთდება წრეს. სანამ წრე შეიკვრებოდეს, თვესს შეუძლია თავს უშველოს და გაუძვრეს ბავშვებს ხელებს ქვეშ, მაგრამ თუ წრე შეიკრა, მერმე აღარ შეიძლება და შიგნით მომწვევადეული მთვესეად უნდა კახდეს.

ძალით არ შეიძლება წრის გაწვევლა; თუ წრე შემთხვევით გაწვედა, სწრაფად უნდა შეერთდეს. თამაშობა კრძელდება, სანამ უველა თვესს არ დაიჭერენ.

უსუკათო რაბუნები

2-ს მიუმატეთ წინ თითო ასო ისე, რომ გამოვიდეს საბჭოთა საქართველოს ქალაქი, ორი შინაური ცხოველი. საჭმელი, ხის მასალა, ცრუ აშბავი.

იქნებ სხვა სიტყვებიც გამოვიდეს სინჯეთ. და მოგწერეთ დაგებულად.

სახუმარო გაგონა

არის და არც არის.
ხან დიდია, ხან ზატარა.
შხიან დღეში თან მიკვება

და შენთან ერთად ისიც თამაშობს,
აბა, გამოიცანი, რა ჰქვია ამ უცნაურ ამხანაგს?

ბავშებო! ვისაც მეორე ნახევარი წლის
ეჟურნალი არ გაქვსთ გამოწერილი,
არ დაგავიწყდესთ გამოწერა

გამოვიღა სსხელგამის გამოცემანი:

„ჩვენი ნაცნობები და მემორები“

მ. მიქელაძე—ბავშვობის, ფრადი სურათებით—50 კპ.

„გოგონა და გოგონა“

ი. გრიშაშვილის და ნ. უნაფქოშვილის—
ფრ. სურათებით,—1 მ. 25 კ.

„შიშის თვალები“

ს. ნაღარაძის და ა. გვახარიაის—ფრ. სურათებით,—70 კ.

„ჩემი წიგნი“

ნ. ნაქაშიძის და ნ. უნაფქოშვილის, ფრადი სურათებით—75 კ.

„სიმღერები“

ნ. შარაბიძის—1 მან. 50 კპ.

„ათეული“

მ. მიქელაძე-ბავშვობის, ფრადი სურათებით—20 კ.

„საბავშვო მღერები“

შ. თაქთაქიშვილის და პ. ფალიაშვილის,—75 კ.

„ბავშვთა სიმღერები“

თ. შავეჩაშვილის,—80 კ.

ვინ არის ყველაზე ძლიერი

ა. ბანიშვილის და შ. ქუთათელაძის—75 კ.

— 1928 წ. —

გ ა მ რ დ ი ს

საუმაწვილო დასურბათებუდი ქურნალები:

მცირეწლოვ. „ოქტომბრული“ შვედ-თვიური I წ.

მოზრდილ. „პიონერი“ ორკვირეული III წ.

ხელმორწერა მიიღება წლით და ნახევარი წლით.

გადაგზავნით { „ოქტომბრული“ — ერთი წლით—3 მ. 50 კ.
ნახევარი წლით—2 მ.
„პიონერი“ — ერთი წლით—5 მ.
ნახევარი წლით—3 მ.

ცალკე ნომერი { „ოქტომბრული“ — 35 კაპ.
„პიონერი“ — 25 კაპ.

მისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, № 22, სახელგამი (მეორე სართული). „ოქტომბრულის“ და „პიონერის“ რედაქცია.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია.
გამომცემელი—სახელგამი.

